

اهل سنت ساخت بنا بر قبور را می پذیرند/استناد وهابیت به حدیثی جعلی

حجت الاسلام عبدالحمید شهاب گفت: تنها یک حدیث مبنای فتوای سلفی ها در مورد تخریب بنای بر قبور قرار گرفته است که این حدیث به دلایل متعدد جعلی است.

حجت الاسلام عبدالحمید شهاب گفت: تنها یک حدیث مبنای فتوای سلفی ها در مورد تخریب بنای بر قبور قرار گرفته است که این حدیث به دلایل متعدد جعلی است.

به گزارش خبرنگار مهر، هشتم شوال یادآور جنایت وهابیت در مورد تخریب قبور ائمه بقیع است. اقدامی که نه تنها بر اساس مبانی شیعه بلکه با فقه اهل سنت نیز در تعارض است و فرقه های اربعه اهل تسنن نیز فتوا به جوار ساخت بنا بر قبور می دهند. مستند «پایان یک سکوت» که با اجرای سیدکاظم احمدزاده در گفتگو با شخصیت های دینی و دانشگاهی مختلف مانند آیت الله صدیقی، حجت الاسلام رفیعی، حجت الاسلام پناهیان، حجت الاسلام کاشانی، حجت الاسلام قاسمیان، محمداصادق کوشکی، علی اکبر رائفی پور و... به بررسی موضوع ۸ شوال و سکوت جوامع اسلامی در مورد جنایت آل سعود در تخریب قبور ائمه بقیع می پردازد، چندی پیش در خبرگزاری مهر اکران شد.

پس از اکران این مستند با حضور عوامل آن یا حجت الاسلام سیدعبدالحمید شهاب در مورد جواز ساخت بنا بر قبور از منظر فقهی، قرآنی و تاریخی به گفتگو نشستیم که در ادامه می خوانید:

حجت الاسلام عبدالحمید شهاب گفت: شیعه بر این باور است که ساخت بنا بر مزار اولیای الهی و هر آنکس که دستی در ارائه آموزه های دینی دارد، نوعی ابراز محبت و ارادت به صاحب آن مزار است. ما در برابر این نگاه، مشکل عمده ای با فرق اربعه اهل سنت نداریم و اینها با ما در مورد ساخت بنا بر مزار هیچ مشکلی ندارند.

وی ادامه داد: الان مسئله ای که مطرح می شود از سوی سلفی هاست. آنها آنقدر با ظرافت به میدان آمده اند که سعی کرده اند از منابع روایی خودمان، ما را نقد کنند. روایتی را از امیرالمومنین از ابن ابی الهیاج در کتاب صحیح مسلم نقل می کنند و می گویند طبق نظر علی ابن ابی طالب (ع)، ساختن بنا بر روی قبر مشاهیر دینی حرام قطعی است چراکه خود پیامبر دستور داده است. ما این روایت را نقد خواهیم کرد.

مزارات اسلامی ای وجود دارند که نزد اهل سنت قابل احترام است و اگر قرار بود، این بناها با مبانی فقهی آنها منافات داشته باشد، قطعاً دستور به تخریب آنها می دادند. در بغداد قبر ابوحنیفه صاحب قبه و بارگاه و ضریح است، عبدالقادر گیلانی به همین شکل، بخاری در سمرقند ضریح دارد و زائران او را زیارت می کنند.

وی افزود: آگاهان اهل تسنن و کسانی که مقداری اهل انصاف بودند، می گویند چرا سلفیت با شیعه دعوا می کند؟ در بغداد قبر ابوحنیفه صاحب قبه و بارگاه و ضریح است، عبدالقادر گیلانی به همین شکل، بخاری در سمرقند ضریح دارد و زائران او را زیارت می کنند. اینها شواهدی است که در روزگار فعلی در دست ماست و به نظر می رسد که به اگر به عنوان یک نماد از خود اهل سنت رو شود، می توان گفت طبق مستندات موجود، مزارات اسلامی ای وجود دارند که نزد اهل سنت قابل احترام است و اگر قرار بود، این بناها با مبانی فقهی آنها منافات داشته باشد، قطعاً دستور به تخریب آنها می دادند.

حجت الاسلام عبدالحمید شهاب گفت: ابن تیمیه را خود اهل سنت رد می کنند. باور ابن تیمیه و شاگرد او ابن قیم مکی بر این است که ساختن قبر، بدعت و شرک مطلق است. ابن تیمیه می گوید «مشاهدی که بر روی قبور انبیا، صالحین، از عامه و اهل بیت، (حتی بزرگان خود را نیز دخیل کرده است) بنا شده، همه از بدعت های حرامی است که در دین اسلام وارد شده است.» در جای دیگر می گوید «شیعه مشاهدی را که بر روی قبور ساخته تعظیم می کند، شبیه مشرکان؛ و در آنها اعتکاف انجام می دهند.» در حالی که تعریف اعتکاف در مذاهب اربعه مشخص است و نشستن در حرم اهل بیت و... اعتکاف محسوب نمی شود. حتی عنوان کرده اند وقتی شما به زیارت این قبور می روید، مثل حج اعمالی را انجام می دهید که در نتیجه می گویند این کارها شرک است و باید خراب شود.

وی ادامه داد: فرد دیگری به نام صنعانی که الان وهابیت بسیار به آن رجوع می کنند و آن را تلطیف شده ابن تیمیه می دانند، می گوید «مشهد هر کس، به منزله بت است، اینان آنچه مشرکان در دوران جاهلیت بر بت های خود انجام می

داند، را بر قبور اولیای خود انجام می دهند و همین سبب شده که ما بر حسب فتاوی که از علمای خود داشتیم، این قبور را تخریب کنیم.»

وی افزود: لذا این تیمیه و ابن قیم این مسئله را تئوریزه کردند و گفتند «إِنَّهٗ يَجِبُ هَدْمُ الْمَشَاهِدِ الَّتِي بَنِيَتْ عَلَى الْقُبُورِ»؛ یعنی تخریب این قبور واجب است. حتی حکم می کنند و می گویند وظیفه حاکم مسلمان، در برخورد با این ابنیه، تخریب است، چراکه اگر این کار را نکند، عملاً حج را کم رنگ کرده است. یکی از اتهاماتی که امروز به شیعه می زنند این است که زیارت قبر پیامبر، عملاً آثار حج را به چالش می کشاند در صورتی که پاسخ این است که مگر ایام حج، چند روز است؟ خدا حج را در همه ایام سال قرار نداده است که چیزی مثل زیارت قبر پیامبر بخواهد آن را تحت الشعاع قرار دهد.

حجت الاسلام عبدالحمید شهاب گفت: فردی به نام عبدالله بن باز جز آن ۱۵ نفری است که در سال ۱۳۴۴ قمری، برای تخریب قبور فتوا صادر می کند. او می گوید با افتخار می گویم ۸۰ سال کنار قبر پیامبر نماز خواندم و خدا را شاکرم که نابینا بودم و نتوانستم قبر پیامبر را زیارت کنم! آرای فکری اینها اینگونه است.

وی ادامه داد: می گویند بر زمامدار مسلمین واجب است که اموالی که طاغوت های زمان در این مشاهد، استفاده کرده اند در راه جهاد مسلمان به مصرف رسانند، همانطور که پیامبر اموال لات و عزی را به امور مسلمانان رساند.

وی افزود: ابی الهیاج در حدیثی که نقل کرده و مبنای فتوای سلفی ها قرار گرفته، تدلیس می کند. همه اهل سنت شهادت داده اند کسی که این روایت را به امیرالمومنین نسبت داده است، فرد مدلسی بوده و در حدیث تدلیس و لاپوشانی می کرده است.

حجت الاسلام عبدالحمید شهاب گفت: در منابع اهل سنت این حدیث اینگونه آمده است که «عَنْ عَلِيٍّ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي جَنَازَةٍ فَقَالَ: "أَيُّكُمْ يَنْطَلِقُ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلَا يَدْعُ بِهَا وَتَنَّا إِلَّا كَسْرَةً، وَلَا قَبْرًا إِلَّا سَوَاءً، وَلَا صُورَةً إِلَّا لَطَخَهَا؟"» امیرالمؤمنین علی (ع) می فرماید: رسول الله (ص) در مدینه در تشییع جنازه ای شرکت کردند و فرمودند: کدام یک از شماها می تواند به مدینه برود و در آنجا بت ها را بشکند، قبرها را یکسان کند و عکس ها را پاک کند.

وی افزود: وهابیت از این حدیث استفاده کرده اند و فتوای تخریب قبور ائمه را داده اند. تنها یک نفر در مقابل اینها ایستاد که مرحوم شیخ جعفر کاشف الغطا بود. ایشان در نجف کتابی را علیه وهابیت نوشت و آرای ابن تیمیه را زیر سوال برد و این حدیث را ذکر می کند و می گوید این حدیث دروغ است، نه عقلی است و نه روایی. هیچ سندی ندارد. وهابیت متأسفانه بر مبنای این حدیث فتوا صادر کرده است.

وی ادامه داد: داستان اینگونه است که «پیامبر در تشییع جنازه ای بودند و به فردی می گویند برو در مدینه و آثار شرک را از بین ببر. می پرسند آثار شرک چیست؟ فرمودند شنیدم در عهد جاهلیت بر روی قبور، ارتفاع قرار می دادند. نفر اول رفت (اسم نمی آورند که او چه شخصی است) و ترسان ترسان بازگشت و گفت یا رسول الله، مردم می خواستند من را بکشند. پیامبر به امیرالمومنین رو کرد و گفتند علی جان شما به سمت مدینه برو و تمام بت ها را بشکن، آثار شرک را از بین ببر، قبرها را صاف کن و مجسمه هایی که بر روی قبرها بوده را واژگون کن.» این روایت در مسند ابن حنبل هم آمده است.

حجت الاسلام عبدالحمید شهاب گفت: این حدیث با قرآن در تضاد است. ما مجوز ساخت بنا بر روی قبور بزرگان را منهای بحث عقلانی آنکه تعظیم شعائر است و وسیله ابراز محبت است، بر اساس آیات وحی داریم. خدا در سوره کهف آیه ۲۱ می فرماید «وَكَذَلِكَ أَعِزَّنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَزَّلُ عَنَّا بَيْنَهُمْ أَمْرُهُمْ فَقَالُوا أَيْنَ عَالِيَهُمْ بُنْيَانٌ» یعنی این چنین ما مردم را بر حال اصحاب کهف آگاه ساختیم تا خلق بدانند که وعده خدا (به روز معاد و زنده کردن مردگان) به حق بوده و ساعت قیامت البته بی هیچ شک خواهد آمد. وقتی اصحاب کهف از دنیا رفتند، گفتند چه کنیم که به اینها یک احترامی بگذاریم لذا گفتند به حکم پروردگار بر روی قبرهای اینها یک بنایی می سازیم. این دستوری است که قرآن داده است. عرض ما این است که این آیه معارضی ندارد.

وی ادامه داد: به عنوان مثال در جریان غرق شدن فرعون و ابراز پشیمانی او که در آخرین لحظات عمرش گفت من به خدای بنی اسرائیل ایمان آوردم، خدایا من را برگردان «قَالَ آمَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنْتَ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ» (سوره یونس آیه ۹۰) برای اینکه مشخص شود، ایمان بنی اسرائیل با ایمان فرعون خیلی خیلی تفاوت

دارد، رسماً خدای متعال در آیه بعدی می فرماید «الآن وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ» آیا اکنون؟! (در آستانه ی مرگ توبه می کنی؟) در حالی که پیشتر نافرمانی می کردی و از تبهکاران بودی؟

وی افزود: لذا خود قرآن سریع نقد کلام را صادر می کند و نمی گذارد، حریم وحی شکسته شود. در آیه قبلی هم وقتی ذکر می شود بر قبر اصحاب کهف بنا ساخته شود، ما معارضی در نقد آن در قرآن نداریم. نتیجتاً وقتی معارض عقلانی و معنایی و حیانی از آیات ربانی نداریم، خود این آیات حجت صادق است. این مسئله را فریقین قبول دارند و با ما در این موضوع مشترک هستند.

حجت الاسلام عبدالحمید شهاب گفت: وهابیون اشکالی را مطرح می کنند و می گویند شما با این حرکتی که روی قبور انجام می دهید و این ارتفاع و قبه، رفعت و جلالت حق را زیر سوال می برید و خدا در قرآن گفته است که فقط باید برای مساجد سقف ساخته شود. در حالی که اصلاً مسجد در زمان پیامبر سقف نداشته است. پیامبر دستور داد، شاخه های نخل قرار دهند. تازه مستحب است که شما عبادت را در زیر آسمان انجام دهید چراکه موجب تقرب و قبولی بیشتر عبادت می شود.

ما این حدیث را جعل مطلق می دانیم به این جهت که بزرگان اهل سنت می گویند که ابن ابی الهیاج فرد ناپخته و نافهمی در بیان حدیث است سیوطی که سنی است در شرح سنن نسائی می گوید ابن ابی الهیاج در تمام کتب حدیث، تنها همین یک حدیث از او نقل شده است و این فرد در علم الحدیث هم ناشیانه تدلیس کرده است

وی ادامه داد: ما این حدیث را جعل مطلق می دانیم به این جهت که بزرگان اهل سنت می گویند که ابن ابی الهیاج فرد ناپخته و نافهمی در بیان حدیث است و از نظر دلالت هم مرحوم علامه عسکری در مورد این حدیث بیانی دارند که گویاست. می فرمایند اولاً اگر می گوئید که رسول خدا گفته قبرها را صاف کنید، ایشان کجا بوده اند؟ چقدر از مدینه دور بوده اند که کسی به مدینه برود و دوباره بازگردد و هنوز پیامبر در تشییع جنازه باشد؟ مگر یک تشییع جنازه چقدر طول می کشد؟ علامه می گوید وقتی پیامبر به مدینه آمد به خاطر اینکه یهود در مدینه زیاد بود نتوانست یک دفعه اسلام را اجرایی کند. جان پیامبر به خطر افتاد که به مدینه هجرت کرد. در مدینه آرام آرام، اسلام را نشر داد. مدینه بحرانی به گونه ای نبود که کل احکام شریعت در آن اجرایی شود. قطعاً اگر تشییع جنازه ای هم بوده باشد به سبک اسلامی نبوده مضاف بر اینکه وسط بیابان پیامبر به تشییع جنازه چه کسی رفته است؟ وقتی قبرستان عمومی در شهر هست در تشییع جنازه در بیابان توجیه دارد؟ این روایت جعل عقلانی دارد. سومین دلیلی که علامه عسکری ذکر می کند، این است که اجماع عقلی در مورد این حدیث وجود ندارد چراکه ما شیعیان معتقد هستیم زمانی می توان به یک حدیث رجوع کرد که صادر از قول معصوم باشد در حالی که هیچیک از ائمه ما در این ۲۵۰ سال، یک نفر نفرموده است که این روایت را شنیدم. حتی نگفته اند که این حدیث را دشمنان ما نقل کرده اند. لذا نه عقلاً و نه دلالتهاً صدور این حکم مبنای شرعی ندارد.

وی افزود: ضمن اینکه تاریخ هم تصریح به ساختن بنا بر قبور کرده است. موافقانی ما از خود اهل سنت داریم که می گویند این کار باید صورت بگیرد. خود اهل سنت می گوید وقتی پیامبر حضرت حمزه را در احد به خاک سپرد، دستور داد که بر روی مزار جناب حمزه، سایبانی قرار دهید. بعدها آرام آرام دور قبر جناب حمزه دیواره ساخته شد. حاکم حسکانی و ابن حجر عسقلانی این روایت را نقل کرده اند. شواهد تاریخی کاملاً به این موضوع اشاره دارد که بنای بر قبور به دستور پیامبر بوده و در سیره ایشان بوده است.

وی اظهار داشت: نمونه دوم برای زمانی است که ابوذر غفاری در ربه، وفات می کند که در زمان خلافت عثمان بوده است. عثمان می گوید قبر ابوذر را با خاک یکسان کنید اما مروان می گوید چرا خلاف دستور پیامبر عمل کنیم و اگر ما این کار را نکنیم میان مسلمانان اختلاف پیش خواهد آمد و مریدهای علی (ع) بیشتر می شوند. بعدها اصحابی از یاران امیرالمومنین مثل مقداد، حذیفه و... دور قبر جناب اباذر را بستند.

حجت الاسلام عبدالحمید شهاب گفت: نقلی را علامه سیدجعفر مرتضی عاملی بیان می کنند ذیل اینکه چرا حضرت زهرا به بیت الاحزان می رفت و گریه می کرد، در آنجا به این موضوع اشاره می کند که طبق شواهد تاریخی ما منابعی را داریم که ساخت مزارات و قبور و ساخت قبه و بارگاه بر آن به این علت بوده است که بسیاری از دشمنان اهل بیت و دین خدا، قائل به حذف این مکان ها بوده اند تا حرف حق به گوش کسی نرسد. لذا پیامبر و نص صریح آیه قرآن که توصیه به ساخت این قبور و مکان ها می کند، می خواهد میراث وحی سالم بماند. یعنی وقتی قبر یک بزرگ در دین می روید یک تعامل فکری صورت می گیرد و فضای بارگاه و قبه سبب می شود، تعامل میان زائران چه مسلمان و غیر مسلمان صورت گیرد. ما به قبر بزرگان خود عظمت می دهیم که از این طریق فرهنگ عقیدتی خود را ترویج دهیم.

وی در پایان گفت: ابن ابی الهیاج بین اهل رجال اهل سنت هیچ جایگاه عقیدتی ندارد. می گویند راوی حدیث یعنی ابی الهیاج به عنوان محدث در کتب اهل سنت معرفی نمی شود، به طوری که علامه امین در کتاب اعیان شیعہ درباره او می گوید سیوطی که سنی است در شرح سنن نسائی می گوید ابن ابی الهیاج در تمام کتب حدیث، تنها همین یک حدیث از او نقل شده است و این فرد در علم الحدیث هم ناشیانه تدلیس کرده است. حدیث جعل که هست، لاپوشانی هم کرده اند که معنای آن را تغییر دهند.

عباس بنشاسته